

Εφετείο Αθηνών 3780/1970,

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 30/71 σελ. 169

Περίληψη: Λήψις κατά την εργατική διαδικασία υπό του Δικαστηρίου και μη πληρούντων τους όρους του Νόμου αποδεικτικών μέσων. Ύπαρξις, κατά τον Νόμον 551/1915, δι' αποζημίωσιν λόγω επελθούσης εκ βιαίου συμβάντος ατυχήματος πλήρους διαρκούς ανικανότητας, όταν ο παθών περιήλθεν εις απόλυτον αδυναμίαν να εξασκή όχι μόνον το όπερ μετήρχετο επάγγελμα, αλλά και να επιδοθή εις οιαδήποτε άλλην εργασίαν. Ύπαρξις πλήρους μερικής ανικανότητας, όταν ο παθών περιέστη εις διαρκή αδυναμίαν να εξασκή μόνον το επάγγελμα του. Ισχυρισμός περί εκ δολίας του παθόντος ενεργείας περιελεύσεως αυτού εις την ην περιέστη κατάστασιν.

Απόφαση Δικαστηρίου

Διαδικασία Εργατικών διαφορών

Πρόεδρος: ο κ. ΧΡ. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΣ

Εισηγητής ο Εφέτης κ. Γ. ΖΑΒΑΚΟΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Σαρλής, Ελ. Χαβιάρας

Η υπό κρίσιν έφεσις κατά της υπ' αριθ. 229/1970 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς, εκδοθείσης επί διαφοράς εξ αφορμής της ην παρέσχε εν ενάγων εργασίας και κατα την διαδικασίαν των άρθρων 692 επ. Κώδ. Πολ. Δικ., νομίμως και εμπροθέσμως ασκηθείσα κατά τα άρθρα 512 επ. και 536 του Κώδικος τούτου, τύποις δεκτή καθίσταται και εξεταστέα.

Διά της εκκαλουμένης αποφάσεως επεδικάσθησαν εις τον ενάγοντα κατ' αποδοχήν της εφ' ης αυτή αγωγής του

1) αποζημίωσις κατά τον νόμον 551/1915, ως ούτος, κωδικοποιηθείς και τροποποιηθείς ισχύει νυν, ως εκ της εις ην περιήλθεν εκ βιαίου συμβάντος εν τη εκτελέσει της εις το εν αυτή πλοίου της εναγομένης εργασίας του μερικής διαρκούς ανικανότητος προς πάσαν εργασίαν,

2) οι εκ της εκ τούτου ασθενείας του μισθοί του επί 4 μήνας κατά το άρθρον 66 του Κ.Ι.Ν.Δ. και

3) υπόλοιπον μισθού του μέχρι συμπληρώσεως ενός μηνός από της ναυτολογήσεως, ως εκ της επί έλασσον του χρόνου τούτου διάρκειας της επί του ως άνω πλοίου υπηρεσίας του, κατά το άρθρον 60 του ίδιου Κώδικος.

Κατά την προκειμένην διαδικασίαν το δικαστήριον δύναται να λάβη υπ' όψιν και μη πληρούντα τους όρους του νόμου αποδεικτικά μέσα (711 παρ. 1 Κωδ. Πολ. Δικ.). Επομένως, καν ακύρως διεξήχθη η διά της προεκδοθείσης της εκκαλουμένης διαταχθείσα πραγματογνωμοσύνη ως προς την εκ του εν τη αγωγή ατυχήματος ανικανότητα του ενάγοντος, συννόμως συνεξετίμησεν η εκκαλουμένη (κατ' άρθρον 404 Κώδ. Πολ. Δικ.) το πόρισμά της και απορριπτέα τα περί τούτου παράπονα της εκκαλούσης.

Το άρθρον 3 του ως άνω νόμου (551/1915), ορίζον ότι η κατά το άρθρον 1 αυτού αποζημίωσις συνίσταται εις το εν αυτό ποσόν, εάν ο παθών (εργάτης ή υπάλληλος), λόγω του επελθόντος εκ βιαίου συμβάντος ατυχήματος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής, υπέστη πλήρη ανικανότητα, αφορά την περίπτωσιν, καθ' ην ούτος περιήλθεν εις απόλυτον αδυναμίαν ου μόνον όπως εξασκή εφεξής το όπερ μετήρχετο επάγγελμα, αλλά και επιδοθή εις οιαδήποτε άλλην εργασίαν, εξ ης να πορίζεται μισθόν, εάν δε ούτος περιέστη εις διαρκή αδυναμίαν να εξασκή μόνον το επάγγελμά του, ουχί δε και έτερον, εξ ου να απολαύη αμοιβής τινος, τότε υφίσταται η κατά το εδ. 2 του αυτού άρθρου περίπτωσις, η αναφερομένη εις την μείωσιν της προς εργασίαν ικανότητος αυτού και την εκ τούτου αντίστοιχον ελάττωσιν της δι' αυτήν συνήθους αντιμισθίας του (Α.Π. 251/1969 και 546/1967).

Εν προκειμένω εκ των εκατέρωθεν προσαγομένων εγγράφων, άτινα και επικαλούνται οι διάδικοι, και αυτής της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης εκτιμωμένης ελευθέρως (404 Κώδ. Πολ. Δικ.), πλήρως, κατά την κρίσιν του δικαστηρίου, απεδείχθη, ότι ο ενάγων κατόπιν συμβάσεως ναυτικής εργασίας εναυτολογήθη την 4.11.1968 επί του υπό λιβανικήν σημαίαν φορτηγού πλοίου της πλοιοκτησίας της εκκαλούσης-εναγομένης * ως θαλαμηπόλος επί μηνιαίω μισθώ Λ.Α. 100.0.0, πλέον τροφής, αξίας Λ.Α. 13.0.6, και υπηρέτησεν εις αυτό μέχρι της 11ης του ίδιου μηνός και έτους, ότε και ενώ το πλοίον τούτο ευρίσκετο εις τον λιμένα Αυγούστα της Ιταλίας απελύθη συνεπεία επισυμβάντος την αυτήν εις αυτόν ατυχήματος και δη σοβαρού τραυματισμού του (υπέστη κάταγμα πρώτου οσφυϊκού σπονδύλου) συνεπεία πτώσεως αυτού εκ τινός κλίμακος του

πλοίου τούτου, εξ ης και ως κατήρχετο τας βαθμίδας της, εκτελών διατεταγμένην υπηρεσίαν (μετέφερε τρόφιμα) ωλίσθησε μέχρι του καταστρώματος. Ότι πράγματι επήλθεν εις αυτόν υπό τας συνθήκας ταύτας το εν λόγω ατύχημα και δεν πρόκειται περί πεποιημένης καταστάσεως ή εκ τινος λόγου επιδεινώσεως τότε προϋπαρχούσης σχετικής ασθενείας του, ως αβασίμως υποστηρίζει η εναγομένη, προκύπτει ειδικώτερον εκ σειράς των ως είρηται εγγράφων, εξ ων χρονολογικώς αποδεικνύεται, ότι την αυτήν ως άνω ημέραν (11.11.1968) προσήχθη εις το εν Συρακούσαις Ιταλίας Πολιτικόν Νοσοκομείον "Ουμβέρτος 1ος" (τμήμα ορθοπεδικόν-τραυματολογικόν), ένθα διεπιστώθη κάταγμα 01 (κατά το από 12.11.1968, εν μεταφράσει προσαχθέντι, δελτίον εξόδου του), κατόπιν πτώσεώς του επί του πλοίου, εις ο υπηρετεί (ως βεβαιοί τούτο το εις την ίδιαν πόλιν Ναυτικόν Πρακτορείον "Γκιουζέπε Πιπιτόνε και υιός", εν τη από 12.11.1968 βεβαιώσει του οποίου, προσαγομένη και ταύτη εν μεταφράσει, γίνεται και παράκλησις παροχής βοήθειας προς αυτόν κατά την αεροπορικώς φροντίδι της εναγομένης μεταφοράν του εις Ελλάδα), ότι την 15.11.1968 προσήλθεν εις τον ιατρόν Ν.Β., παρ' ου παρεπέμφθη εις τον ορθοπεδικόν ιατρόν Α.Π., αναλαμβάνοντα την θεραπείαν του (από 15.4.1969 ιατρική έκθεσις ως άνω ιατρού Β.), ότι παρά τούτου θεραπεύεται την 20.1.1969, κατά δε την 23.1.1969 επανεξετάσιν του παρά του ίδιου διαπιστούται πάλιν κάταγμα άνω χείλους του σώματος του ΟΙ σπονδύλου, εξ ου έχει ανάγκην αναπαύσεως 40 ημερών εισέτι και ότι την 3.2.1969 προσέρχεται και πάλιν εις τον ως άνω ιατρόν Ν.Β., όστις τω συνέστησε φαρμακευτικήν αγωγήν, χορηγήσας αυτώ τα αναγκαία φάρμακα. Τέλος ότι την 19.1.1970 ο ιατροδικαστής Α.Σ. και ο χειρουργός ορθοπεδικός Β.Χ. διαπιστούσιν ακτινογραφικώς μετρίου βαθμού παραμόρφωσιν του α' οσφυϊκού σπονδύλου συνεπεία συμπίεστικου κατάγματος. Εξ άλλου διά προς αυτόν ιδιογράφου σημειώματός του από 11.11.1969 ο πλοίαρχος του ως άνω πλοίου εκφράζει την συμπάθειά του διά το όπερ υπέστη ατύχημα και εξ ου δεν καταλείπεται αμφιβολία, ότι τούτο έλαβε χώραν, δεν έχει δε σημασίαν το ότι και άλλοτε υπέστη ούτος παρεμφερή μικροατυχήματα, διότι εκ τούτου δεν συνέπεται αναγκαιώς, ότι εκ συστήματος προκαλεί τοιαύτα, διά να λαμβάνη αποζημιώσεις. Περαιτέρω αποδεικνύεται, ότι επήλθεν εις αυτόν μερική διαρκής ανικανότης ως προς το επάγγελμα, όπερ ήσκει κατά τον χρόνον του ατυχήματός του και προς παν παρεμφερές, από απόψεως βαρύτητος κατά ποσοστόν 40% (βλ. σχετικώς και έκθεσιν πραγματογνωμώνων). Τούτο δε προκύπτει και εκ του ότι μετά την 19.6.1969, αφ' ης αποκατεστάθη μερικώς η κατάστασις του, ήρχισεν εργαζόμενος εις την ελαφροτάτην εργασίαν του εισπράκτορος παρά τω Ε.Κ.Τ.Ε.Λ., παρ' ω ειργάσθη εν συνεχεία μέχρι της 14.3.1970. Τούτοις όθεν τα αυτά δεχθείσα και η εκκαλουμένη, ορθώς τας προσαχθείσας αποδείξεις εξετίμησε και τα περί του εναντίου παράπονα της εκκαλούσης, τα εις τους λόγους της κρινομένης εφέσεως αναγόμενα, είναι απορριπτέα.

Κατά τα διαληφθέντα, μη προκειμένης περιπτώσεως περιελεύσεως του ενάγοντος εις την εις ην περιέστη κατάστασιν εκ δολίας τούτου ενεργείας (αμέλειαν τούτου δεν επικαλείται η εκκαλούσα-εναγομένη), δεν τίθεται θέμα συμψηφισμού των εκ τούτου προκληθέντων διά την αποκατάστασιν της υγείας των εξόδων της εναγομένης, αφού εις ταύτα ήτο νόμος υπόχρεως (66 Κ.Ι.Ν.Δ.). Εξ άλλου το καταβληθέν έναντι της εκ του ν. 551/1915 αποζημιώσεως του ενάγοντος εις αυτόν ποσόν των δραχμών 6.000 εξέπεσεν η εκκαλουμένη εκ των συνολικώς διά την αιτίαν ταύτην επιδικασθέντων αυτώ.

Σχόλιο: Περίπτωσης της ανωτέρω αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών υπήρξεν εργατικόν ατύχημα ναυτικού κατά την έννοιαν του νόμου 551/1915 περί εργατικών ατυχημάτων, ο οποίος εφαρμόζεται και επί εργατών θαλάσσης. (Ίδετε και Εφετείου Αθηνών 2701/1970, εισηγητής Ευγ. Καραχάλιος, ΕΕΔ 29, 1257, ένθα δημειώσεις μας και λοιπαί παραπομπαι).

Αι εκ του ανωτέρω νόμου αξιώσεις, εκδικαζόμεναι πρότερον ασχέτως ποσού υπό του Ειρηνοδικείου, εκδικάζονται ήδη κατά την εργατικήν διαδικασίαν των άρθρων 691 επ. Κ. Πολ. Δ. υπό του Μονομελούς Πρωτοδικείου, ως πάσαι αι εργατικά διαφοραί, εφ' όσον υπερβαίνουν, το ποσόν των δραχμών 10.000 (ιδετε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 27, 1389, Εφετείου Θεσσαλονίκης 466/1969, εισηγητής Αγ. Παπακωνσταντίνου, ΕΕΔ 29, 286), κατά την οποίαν διαδικασίαν εξεδικάσθη και η απασχολήσασα το Εφετείον αξίωσις. Δέχεται το Εφετείον, εν αρμονία προς τα νομολογηθέντα, ότι κατά την εργατικήν διαδικασίαν λαμβάνονται υπ' όψιν, κατ' άρθρον 711 παρ. 1 Κ. Πολ. Δ., και μη πληρούντα τους όρους του νόμου αποδεικτικά μέσα. (Ίδετε και Α.Π. 348/1970, εισηγητής Δ. Χατζόπουλος, ΕΕΔ 29, 795, ένθα σημειώσεις μας, Α.Π. 634/1970, εισηγητής ο αυτός, ΕΕΔ 30, 15).

Η κατά τον ανωτέρω νόμον αποζημιώσις καθορίζεται αναλόγως προς τον βαθμόν ανικανότητος του παθόντος, όποτε απαιτείται η διάκρισις μεταξύ πλήρους διαρκούς ανικανότητος και μερικής διαρκούς ανικανότητος, ίνα αναλόγως καθορισθή η αποζημιώσις.

Μετά παρεμβολήν της Α.Π. 103/1959 (εισηγητής Κ. Σούρλος, ΕΕΔ 18, 1202), η οποία απέκλινε της κατά τα νομολογιακά δεδομένα εννοίας της πλήρους και διαρκούς ανικανότητος, η νεωτέρα νομολογία του Αρείου Πάγου (516/1967, Β' Τμήματος, εισηγητής Στ. Σταυρόπουλος, ΕΕΔ 27, 16, 251/1969, Γ' Τμήματος, εισηγητής Κ. Χουρδάκης, ΕΕΔ 28, 818), προς την οποίαν στοιχεί και η

κατωτέρω απόφασις του Εφετείου, δέχεται την ορθήν, ως εν τη αποφάσει του Εφετείου, διάκρισιν της πλήρους διαρκούς ανικανότητος από της μερικής τοιαύτης.

Η διάταξις του άρθρου 1 του νόμου 551/1915 ορίζει, ότι εξαιρείται του δικαιώματος της αποζημιώσεως η περίπτωσης, καθ' ην ο παθών εκ προθέσεως προεκάλεσε το επελθόν ατύχημα.

Τούτο, κατά τα νομολογηθέντα (Α.Π. 153/1968, εισηγητής Κ. Παπαϊωάννου, ΕΕΔ 27, 598, Α.Π. 117/1969, εισηγητής Κ. Χουρδάκης, ΕΕΔ 28, 577), διακωλύον την γέννησιν του δικαιώματος, αποτελεί καταχρηστικήν ένστασιν και ουχί στοιχείον της περί αυτού αγωγής.

Εις την περίπτωσιν, ως δέχεται το Εφετείον, δεν απεδείχθη τοιούτον τι.